

Rapport Gemeentelijke Ombudsman

Wob-termijn niet in acht genomen

Gemeente Amsterdam

Raadsgriffie

Bestuursdienst

Datum: 16 augustus 2010
RAI054326

Samenvatting

Een oud-raadslid stuurt in december 2008 een brief met uitvoerige vragen aan de gemeentesecretaris. Begin januari 2009 vult het oud-raadslid de vragen aan. Twee maanden na de eerste brief laat de gemeentesecretaris weten dat hij de brief heeft doorgestuurd aan (het Presidium van) de gemeenteraad. Vervolgens duurt het nog eens negen maanden voordat de eerste brief wordt beantwoord door het Presidium. Deze brief is aangemerkt als een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Bij de beantwoording ervan ontbreekt echter een bezwaarclausule. De brief met aanvullende vragen wordt een jaar na versturen door het Presidium beantwoord. Het oud-raadslid kan zich niet in de behandeling vinden en wendt zich tot de ombudsman.

De ombudsman oordeelt dat het vereiste van voortvarendheid is geschonden. Daarnaast heeft de Raadsgriffie geen gehoor gegeven aan de wettelijke termijn voor een Wob-verzoek en heeft zij nagelaten een bezwaarclausule op te nemen. Hierdoor is ook het vereiste van fair play geschonden.

Oordeel

De onderzochte gedraging is:

- ten aanzien van de Raadsgriffie onbehoorlijk;
- ten aanzien van de Bestuursdienst onzorgvuldig.

Verzoek

Het verzoek tot onderzoek is op 1 december 2009 schriftelijk ingediend en betreft de gemeente Amsterdam, Raadsgriffie en Bestuursdienst.

Bevindingen

aanleiding

Verzoekster, een oud raadslid, stuurt medio december 2008 een brief aan de gemeentesecretaris. Hierin stelt zij uitvoerige vragen die verband houden met de Verordening fractiegelden. Begin januari 2009 stelt verzoekster aanvullende vragen die betrekking hebben op een brief die zou zijn rondgestuurd over de boekhouding van verzoeksters partij. Medio februari 2009 laat de gemeentesecretaris weten dat hij de brieven heeft doorgestuurd naar het Presidium van de gemeenteraad, aangezien het een raadsaangelegenheid betreft.

Op 18 november 2009 reageert het Presidium op verzoeksters eerste brief. Het Presidium biedt excuses aan voor de late reactie. Voorts deelt het Presidium mee dat verzoeksters vragen als een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) worden aangemerkt. Enkele vragen worden beantwoord; de overige zullen niet worden beantwoord, omdat dit een onevenredig beslag legt op de capaciteit van de Raadsgriffie. Ook worden enkele verzoeken niet gehonoreerd op grond van de artikel 10 lid 2 sub d en 11 lid 1 en 2 van de Wob (zie kader). De brief bevat geen bezwaarclausule. Verzoekster kan zich niet in de behandeling vinden en wendt zich tot de ombudsman. Ook dient zij op 21 november 2009 een verzoek tot schadeloosstelling in bij de Bestuursdienst.

Wet openbaarheid van bestuur

Artikel 10

(...)

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

(...)

d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

Datum : 16 augustus 2010

Rapportnummer: RA1054326

Pagina : 3

de behandeling van de klacht door de gemeente

Gelet op de termijn waarop verzoekster een reactie ontving op haar eerste brief, heeft de ombudsman verzoekster niet terugverwezen naar de voorliggende klachtenregeling.

klachtomschrijving

Het onderzoek van de ombudsman richt zich op:

- de behandeling van een Wob-verzoek en een verzoek om informatie.

Aangezien de Raadsgriffie de ambtelijke ondersteuning vormt van de gemeenteraad en het Presidium, legt de ombudsman de vragen die betrekking hebben op het handelen van het Presidium aan haar voor.

reactie van de Raadsgriffie

ten aanzien van het Wob-verzoek

De Raadsgriffie biedt excuses aan voor de veel te late beantwoording van de brief. Het heeft de beantwoording van de brief overgenomen, omdat die betrekking heeft op de fractieondersteuning, hetgeen een raadsaangelegenheid is. De vragen hangen samen met een afgeronde gerechtelijke procedure tussen de gemeente en verzoekster, waarin de gemeente in het gelijk is gesteld. De Raadsgriffie beschouwt deze zaak als afgedaan.

Verzoeksters brief met vragen was zo omvangrijk dat beantwoording van de vragen een disproportioneel beslag zou leggen op de griffie. Bovendien heeft de Wet openbaarheid van bestuur betrekking op informatie die in documenten is vervat. Van bestuursorganen kan niet verwacht worden dat zij op grond van de Wob informatie vergaren of bewerken en vastleggen. Het Presidium heeft verzoekster hierover bij brief van 18 november 2009 geïnformeerd.

De Raadsgriffie deelt mee dat het ontbreken van een bezwaarclausule een omissie is. De bezwaartermijn is inmiddels verstreken. Indien verzoekster een bezwaarschrift wenst in te dienen, is het de vraag of de termijnoverschrijding verschoonbaar is, gezien verzoeksters ervaring met het systeem van bezwaar en beroep. Beantwoording van deze vragen is - indien verzoekster alsnog een bezwaarschrift indient - aan de bezwaarcommissie.

ten aanzien van het verzoek om informatie

Op 8 januari 2010 reageert het Presidium op verzoeksters brief van begin januari 2009. Het Presidium biedt wederom excuses aan voor de late reactie. Voorts bericht het Presidium dat het niet bekend is met de brief waarop verzoekster vragen betrekking hebben en geen onderzoek zal doen naar het eventuele bestaan ervan. De zaak is afgedaan. In de reactie gaat het Presidium ook in op het verzoek om schadeloosstelling; het ziet geen aanleiding hiertoe over te gaan. Een wettelijke grondslag hiertoe bestaat niet.

reactie van de Bestuursdienst

Vanwege de ingewikkeldheid van het grote aantal vragen uit verzoeksters eerste brief hebben de Raadsgriffie, de Staf Gemeentesecretaris en de directie Juridische Zaken overleg gepleegd over de wijze van afhandeling van de brief. Dit heeft te lang geduurd. Op het moment dat duidelijkheid was ontstaan, zijn beide brieven doorgestuurd naar de Raadsgriffie. Hierna is de Bestuursdienst er vanuit gegaan dat de brieven zouden worden beantwoord. De Bestuursdienst neemt verantwoordelijkheid voor het niet bewaken van de afhandeling en betreurt de gang van zaken.

Het verzoek tot schadeloosstelling is, omdat het een raadsaangelegenheid betreft, doorgestuurd naar de Raadsgriffie. Op 8 januari 2010 heeft het Presidium erop gereageerd.

reacties op bevindingen

Het resultaat van het onderzoek is als verslag van bevindingen naar verzoeker en naar de Raadsgriffie en de Bestuursdienst gestuurd teneinde een nadere reactie mogelijk te maken. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Beoordeling

De ombudsman beoordeelt of het bestuursorgaan zich in de door hem onderzochte aangelegenheid behoorlijk heeft gedragen ¹.

Behoorlijkheidsvereisten

Indien naar het oordeel van de ombudsman de gedraging niet behoorlijk is, vermeldt hij in het in het rapport welk vereiste van behoorlijkheid is geschonden ². In dit onderzoek toetst hij de gedragingen aan het vereiste van voortvarendheid en fair play.

Overwegingen

Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat een bestuursorgaan slagvaardig en met voldoende snelheid optreedt. Dit brengt vanzelfsprekend mee dat brieven binnen een redelijke termijn worden beantwoord en, voor zover aan de orde, wettelijke termijnen in acht worden genomen. Dit betekent ook dat bij onduidelijkheid snel afspraken moeten worden gemaakt over wie een brief beantwoordt.

In deze zaak duurde het twee maanden voordat de Bestuursdienst en de Raadsgriffie afspraken dat beantwoording van de vragen op de weg van de Raadsgriffie lag. Hierna duurde het nog negen maanden voordat de eerste brief, die als Wob-verzoek werd aangemerkt, werd beantwoord. Dit terwijl hiervoor destijds een beantwoordingstermijn gold van maximaal 28 dagen. Verzoeksters tweede brief is een jaar na versturen beantwoord. Niet valt in te zien waarom beantwoording niet eerder plaatsvond, te meer gezien de reactie op beide brieven.

Voldoen aan het vereiste had betekend dat snel was afgesproken wie de brieven zou beantwoorden. Voorts had, voorzover de brief als Wob-verzoek werd aangemerkt, de wettelijke, en voor het overige deel van de brief een redelijke termijn in acht moeten worden genomen.

Het vereiste van voortvarendheid is geschonden.

Het vereiste van fair play houdt in dat een bestuursorgaan de burger de mogelijkheid geeft zijn procedurele kansen te benutten. Dit brengt mee dat van een bestuursorgaan een houding mag worden verwacht waarbij een burger de gelegenheid wordt geboden zijn standpunt naar voren te brengen en te verdedigen, en het daaraan tegenovergestelde standpunt te bestrijden. Hieruit

¹ artikel 9:27 lid 1 Algemene wet bestuursrecht

² artikel 9:36 lid 2 Algemene wet bestuursrecht

Datum : 16 augustus 2010

Rapportnummer: RAI054326

Pagina : 5

vloeit voort dat burgers de kans moet worden geboden een bezwaarschrift in te dienen tegen een hen onwelgevallig besluit.

In deze merkt de Raadsgriffie een brief aan als Wob-verzoek en besluit het hieraan (overwegend) geen gehoor te geven. Het laat evenwel na een bezwaarclausule op te nemen in het besluit. De gevolgen hiervan laat de Raadsgriffie, op grond van formele argumenten, geheel voor verzoeksters rekening.

Voldoen aan het vereiste had betekend dat verzoekster was gewezen op de mogelijkheid het besluit te laten beoordelen in een bezwaarprocedure. Nu dit niet is gebeurd, is het vereiste geschonden.

Oordeel

De onderzochte gedraging is:

- ten aanzien van de Raadsgriffie onbehoorlijk;
- ten aanzien van de Bestuursdienst onzorgvuldig.